

Lietuviais esame mes gimę,
Lietuviais turime ir būt...

LIETUVIŲ ŠALPOS DRAUGIJOS
PRANCŪZIJOJE

BIULETENIS

NR 4. 1950 BIRŽELIO 14 d. PARYŽIUS

TURINYS :

1. Lietuvos Tragedijos dešimtmetis
2. M. Valančius
3. Dr. K. Grinius
4. Tarptautiniai įvykiai
5. Įvairios žinios
6. Iš Lietuvos gyvenimo
7. L. Š. Dr-jos Kronika.

KNYGOS GAUNAMOS PIRKTI L.Š.Draugijos Centre .

KRYŽIAI -Vincas Ramonas	250 fr.
SAVAME KRAŠTE - St.Zobarskas	200 fr.
NUODĖGULIAI ir KIBIRKŠTYS - A.Škėma.....	100 fr.
PRANCŪZŲ KALBOS VADOVĖLIS - V.Kamantauskas..	100 fr.
SINTAKSĖ II laida -L.Dambriūnas	150 fr.

Jaunimo literatūros knygtės

MAŽOJI ABECĖLĖ - Vytė Nemunėlis	100fr.
BROLIŲ IEŠKOTOJA - St.Zobarskas	100
PO PILKAIS DEBESĖLIAIS - St.Laucius.....	100
RIESTAUSIO SŪNUS - St.Zobarskos.....	100
KNYGA APIE KARALIUS ir ŽMONES -Mekai.....	100

 Pranešame, kad "KALBOS VADOVO" kaina, kuris neužilgo pasirodys, žymiai padidinta.

Lietuvių Šalpos Draugijos
 Valdyba

LIETUVOS TRAGEDIJOS DEŠIMTMETIS 1940 - 1950

Minint mūsų tautos okupacijos dešimtmetį, klaikūs vaizdai ir skaudūs prisiminimai iškyla prieš mūsų akis. Tai mūsų tėvynės laisvės žlugimo gėdulingos sukaktuvės, susijusios su mūsų brolių areštais, trėmimais, kankinimais ir galutiniu priešų pasiryžimu mus visus nušluoti nuo mūsų tėvų žemelės. Ta proga nors trumpai paminėsime VYRIAUSIO LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETO atsišaukime išdėstytas kai kurias mintis bylojančias mūsų tautos tragediją.

" 1941 metų birželio 14-oji diena anžiams įėjo į Lietuvį Tautos kančių ir aukų istoriją. Masiniais areštais ir deportacijomis į sovietines vergų darbo, bado ir mirties stovyklas Sovietų Sąjunga tada pradėjo visuotinį mūsų tautos naikinimą. Tuo vienu sykiu buvo deportuota mirčiai apie 40.000 lietuvių. Bet tai tebuvo pirmoji Sovietų Sąjungos pavergtosios Lietuvos kruviniųjų Kalvarijų stotis. Birželio 14-oji mūsų tėvynėje kartojasi kiekvieną dieną. Sovietų Sąjungos genocidinis režimas Lietuvoje jau yra sunaikinęs daugiau kaip ketvirtąją dalį visos mūsų tautos. Kas ketvirtas lietuvis yra nužudytas, arba pasmerktas mirti. Esantieji krašte kiekvieną baimės ir nerimo dieną laukia, kada nepasotinamas NKVD molochas pareikalaus ir jų laisvės ir gyvybės aukos.

Chartos ir deklaracijos, sutartys ir tarptautiniai Sovietų Sąjungos įsipareigojimai jų neapsaugoja ir neapgina. Diena dienos, metai iš metų milijonai ir dešimtys milijonų sovietinės diktatūros kankinių šaukiasi teisingumo ir išvadavimo. Bet laisvasis pasaulis tikrai yra kurčias ir nejautrus milijonams žudomų nekaltų žmonių, milijonams kankinamų kūdikių ir senelių, milijonams našlaičių ir suardytų šeimų, milijonų kapams Komi, Kolymos, Altajaus ir kitose Sibiro ir arktikos srityse.

Laisvojo Pasaulio Lietuviečiai, birželio 14-oji mus įpareigoja ne tik prisiminti Sovietų Sąjungos vykdomo genocido aukas: nukankintus ar tebekankinamus mūsų artimuosius - mūsų motinas, žmonas, vyrus, vaikus, mūsų brolius, mūsų gimines, draugus ir pažįstamus. Birželio 14-ji mus įpareigoja priminti tą mūsų tautos ir kitų Sovietų Sąjungos naikinamų tautų šurpią tragediją visam laisvajam pasauliui."

"Birželio 14-oji yra kovos diena. Priešgenocidinės kovos diena. Kovos dėl žmogaus ir tautų teisės gyventi diena. Kad ta kova su Sovietų Sąjungos vykdomu lietuvių naikinimu būtų galima vesti be atvangės ir vis platesniu mastu, birželio 14-ji įpareigoja lietuvių ir tą kovą aktyviai įsijungti ir bent dalį savo tos dienos uždarbio skirti Tautos Fondui.

"Laisvojo Pasaulio Lietuviai, birželio 14-oji yra mūsų tautos skausmo diena. Tegu šis skausmas visus laisvojo pasaulio lietuvius suriša su Tėvynėje kovojančiais ar genocidiniame išstrėnime kankinamais ar nukankintaisiais mūsų broliais ir vieną gyvą ir nesunaikinamą Lietuvos Tautos Bendruomenę."

O b e l e l e /Vilnis/

Nenuvyski, balta obelėle,
Po sodybos mažu langeliu,
Nenukriskit, sidabro lapeliai,
Ant juodų šitos žemės kelių.

Čia taip gera, jauku ir malonu..
Užsiverki sodelio vartus,
Ar girdi staugia tėviškės kloniu
Tie plėšrieji vilkai iš rytų.

Saulė leidžiasi, niukiasi skliautas,
O aplink taip tamsu, taip klaiku...
Mano broli: vai kur nukeliausi,
Drunščia vėjas miškus ir laukus.

Ach, tai jie mūsų mylimą žemę
Drasko, plėšo ir mus jie suėdė
Paklausyk, kaip kraujas srovėna
Iš nušautojo brolio širdies.

Atsisėsk ant slenkščio gryčiutės,
Čia šalia obelėlė žydės.
Jos sidabro lapeliai baltučiai
Tau ir širdį graudžiai prakalbės.

Paklausyk, kaip vaitoja žemelė,
Apšlakstyta lietuvių krauju,
Išvežti mūsų broliai, tėveliai,
Stovi nykūs nameliai be jų.

Nenuvyski, balta obelėlė,
Po sodybos mažu langeliu,
Tu man primeni Lietuvą mielą
Ir visus mūsų laisvės kelius.

/Iš partizanų dainų rinkinio/

MOTIEJUS VALANČIUS.

/Žiupsnelis minčių iš O. Bačkienės paskaitos Motinos Dieną/

Metant žvilgsnį į praeities laikų dvasią tenka konstatuoti, kad lietuviai savo tautinę gyvybę išsaugojo per visą svetimųjų priespaudos laikotarpį. Penkios lietuvių kartos, veikiamos svetimų kultūrų ir milijoninių masių, išlaikė tautinės sąmonės žiburėlį, perduodamos jį iš kartos į kartą. Pirmasis veiksnys tautinės sąmonės puoselėjimo buvo šeima - motina, kuri dar iš sveikų tautos šaknų augino naujas atžalas.

Lietuviškos spaudos laikotarpyje svetimų kultūrų įtakos nesiliovė rijusios lietuvių tautinius ypatumus ir geresniąją dalį mūsų šviesuomenės. Bet jau šiuo metu iš sveikų valstiečių luomo iškilo mūsų pagarsėję tautos vyrai: Vyskupas Motiejus Valančius, Simanas Daukantas ir kiti, kurių svetimųjų įtakos nebepajėgė paglemžti į savo ratą, bet jie jau savystoviai stengėsi ugdyti ir atkurti savo tautos individualybę.

M. Valančius matydamas spaudos draudimo gadynės sunkumus nenuleido rankų, bet stojo į kovą skatindamas kurti kaimuose slaptas mokyklas, o motinoms duodamas į rankas jo paties parašytas netik dvasinio bet ir pasaulinio turinio knygeles. Jis savo aštriu protu pramatė mūsų vargo mokyklos reikšmę ir mūsų motinų vaidmenį auklėjime ir tuo būdu šią akciją kėlė ir rėmė. Vysk. Valančius, galima sakyti, buvo ano meto Lietuvos vadas, gražiai suorganizavęs tautą atspyriui ir prakynęs kelią į žmones mūsų slaptajai Prūsijoje parūpinamai spaudai, kaip lygiai paruošęs dirvą Basanavičiaus "Aušrai" ir Kudirkos "Varpui". Jis savo raštais ir jų didaktine forma apima visą žmogaus kasdieninį ir dvasinį gyvenimą pasireiškiančią. Valančiui rūpėjo savo knygose duoti gerų pavyzdžių, iškelti tautinius papročius, parodyti žmonėms kokie jie turi būti, ko siekti, kaip kovoti prieš rusinimą. Žodžiu, jis švietė ir auklėjo tautą, ypačiais tais laikais, kada mūsų literatūra buvo dar menka ir ta pati uždrausta - persekiojama.

Žmonės, kaip jį patį taip jo raštus labai mėgo, nes jo kalbos gyvumas, sąmojingumas, idėjų populiarumas vilijo taip liaudies žmogų, taip šviesuolį. Nors kai kas primetė jo kalbai ir steržieviškumo vieną kartą net Vysk. Baranauskas / tuo metu dar kunigas / atkreipė jo dėmesį į tai, bet Valančius atsakė: "Matai, tėveli, jie gali pranykti, jei nieks jų neužrašys". Jis savo raštų prakalboje tą dar labiau išryškina, sakydamas: "Kaip viskas pasaulyje persimaino, taip persikeis ilgainiui ir žmonių papročiai. Tai manydamas ėmiau ir surašiau ne vien mūsų laikų žmonių papročius, bet ir juokavimus, idant ateinančios giminės žinotų, kas tiko žemaičiams ir lietuviams mūsų devynioliktojo amžiaus gale".

Bendrai, M. Valančiaus asmenybė ir šiandien gali būti mums visiems pavyzdžiu. Kaip jis anais laikais buvo mūsų vargo mokyklos apaštalas - vadovas taip ir šiandien švenčiant jo 75 -kių metų mirties sukaktuves, jo darbai tepaskatina mus nenuleisti rankų, bet už lietuviškas idėjas, tautos gyvybę, jaunimo tautinį auklėjimą vesti kovą iki laimėjimo.

Vanduo netekėdamas ir žmogus nieko nedirbdamas genda ir išeina į niekus. /Iš Valančiaus raštų/

Dr. K. G R I N I U S.

Norėčiau, kad mes tvirčiau eitume mūsų tautos apaštaly -
Valančiaus, Basanavičiaus, V. Kudirkos, P. Kriaučiūno pėdomis.
Gailėkimės Lietuvių Tautos. Dar labiau pamilkime Lie-
tuvos žemelę. Dar daugiau rūpinkimės jos išlaisvinimu...

Dr. K. Grinius

Šie žedžiai yra Dr. Griniaus buvusio Lietuvos Prezidento testamen-
tas, kurį jis paliko savo knygos "Atsiminimai ir Mintys" išanginėje
dalyje.

Jis užgėso š./m. birželio 4d., toli nuo savo tėvynės, bet tvir-
tai tikėdamas jos ateitimi, sielodamasis jos dabartimi.

Dr. Grinius tremties ir senatvės slėgiamas nepalūžo dvasioje, ne-
prarado energijos darbe. Jis paruošė spaudai savo atsiminimus, rašė
straipsnius, atsišaukimus. Jis kaip tautos veteranas ragino savo tau-
tiečius neprarasti dvasinio atsparumo mūsų tautos sukiausių bandymų
metuose, skatino semtis jėgų iš mūsų tautos kančių istorijos.

Dr. Kazys Grinius gimė 1866 m. gruodžio 17d. Salemos kaime, Sas-
navos vals., Marijampolės apsk., vidutiniame ūkininko šeimoje. Baigęs
pradžios ir gimnazijos mokslą Marijampolėje, jis įstojo į Maskvos uni-
versitetą, medicinos fakultetą, kurį baigė 1893m. Baigęs medicinos moks-
lus, jis vertėsi praktika ir dalyvavo aktingai lietuvių tautiniam ju-
dėjime. Jisai dar būdamas gimnazijoje jau ruošėsi didelio vyro ir pat-
rioto misijai, pasiduodamas to meto darbštaus visuomeninko P. Kriaučiū-
no įtakai.

Jis su P. Leonu, V. Kudirka, P. Kriaučiūnu jau rūpinosi "Varpo" pa-
sirodymu, lietuviškų idėjų populiarinimu. "Varpui" pasirodžius jis
tampa uolus jo remėjas ir kaip aktingas visuomenininkas buvo išrinktas
į varpininkų komitetą. Už slaptą tautinį darbą jis buvo keletą kartų
suimtas, kalinamas, ištremtas.

Nepriklausomaj Lietuvoj jis buvo 4-rių seimų narys, ministeris
pirmininkas ir kiek vėliau Respublikos prezidentas. Esant tautininkams
valdžioje jis į politiką daug nesikišo, bet didesnę laiko dalį skyrė
medicinos mokslui ir visuomeniniam darbui. Visą laiką buvo Valstiečių
Liaudininkų vadovybėje, bendradarbiavo "Lietuvos Žiniose", "Medicinoj"

Vokiečių okupacijos metu, Lietuvos generaliniam komisarui Dr.
Renteln, buvo įteiktas pareiškimas pasirašytas Mons. M. Krupavičiaus,
J. Aleksos ir Dr. Griniaus ryšium su Lietuvos kolonizacija. Už tai du
pirmieji buvo ištremti į Vokietiją, o Dr. Grinius dėl senatvės buvo
paliktas Lietuvoje, bet ištremtas į kaimą.

Antrą kartą rusams okupavus Lietuvą jis buvo priverstas ją palik-
ti kaip ir visi kiti lietuviai. Pradžioje gyveno Vokietijoje, o pas-
kui išemigravo į Jungtines Amerikos Valstybes.

Jis mirė Chikagoje, kaip tik besiruošiant minėti mūsų tautos
tragedijos dešimtmetį...

O.G./

"Lietuva taipgi geidžia, idant šie metai sumažintų skausmus ir vargus
idant prašvistų saulė, idant užgintų teisybę ir dėl nuvargusių lietuvių!

/ "Varpas" 1890m. Nr.1/

BŪDINGESNIEJI TARPTAUTINIAI ĮVYKIAI

Š./m. balandžio, gegužės ir birželio mėnesiais tarptautinė politika labai aktyviai reiškėsi. paminėsim tik kai kuriuos faktus.

JAV, Didžiosios Britanijos ir Prancūzijos Užs. Reik. Ministerių pasitarimai ir Atlanto sutarties įgyvendinimo reikalai.

JAV Valstybės sekretorius D. Acheson š./m. gegužės pradžioje turėjo pasitarimus atskirai su Prancūzijos ir Didžiosios Britanijos U.R. Ministeriais. Po to, įvyko jų visų trijų pasitarimai Londone. Po šių pasitarimų sekė Dvylikos Valstybių U.R. Ministerių Konferencija. Ligi šiol gavome patirti, kad Trys U.R. Ministeriai tarėsi a/ Vokietijos reikalui, b/ Artimųjų Rytų klausimais, c/ Azijos klausimais, d/ bendrės laikysenos reikalui Sovietų Sąjungos atžvilgiu.

Dvylikos Ministerių Konferencijoje Atlanto sutarties įgyvendinimo reikalui nutarta: 1/ įkurti nuolatinę Atlanto Tarybą, kurią sudarys dvylika Užs. Reik. Ministerių Pavaduotojų, jos buveinė bus Londone. 2/ įkurti technikų Komitetą, kuris eis generalinio sekretoriato pareigas. Jam vadovaus aukščiau minėtos Tarybos Pirmininkas. Pagrindiniai šių organų uždaviniai - eiti prie programų suvienodinimo karinėje, finansinėje ir ekonominėje srityse ir rekomenduoti vyriausybėms priemones, kuriomis toks suvienodinimas būtų pasiektas. Aukščiau suminėti organai nekiek nepažeis Ekonominės Europos Bendradarbiavimo organizacijos veikimą, kur dalyvauja aštuoniolika tautų įeinančių į Marchallo planą.

Schumano Planas. Š./m. gegužės 9d. Prancūzijos U.R. Ministeris R. Schuman pasiūlė subendrinti Europos anglies ir plieno pramonės ir įkurti bendrą tarptautinę įstaigą, kuri tą reikalą tvarkytų. Šiuo klausimu derybos prasidės birželio 20d.. Darbas ir studijos bus nelengvos, bet reikia tikėtis, kad bus rastas susitarimas. Šio plano idėją priėmė Belgija, Italija, Prancūzija, Olandija ir Vokietija. Anglija dalyvauja tik kaip stebėtoja. Tai yra istorinės reikšmės planas, kurio pasekas dar sunku numatyti, bet viena aišku, kad Sovietams toks dalykas nepatiks...

Vokietijos reikalai. Šiais reikalais yra du įdomūs įvykiai: a/ Amerikiečių, Anglų ir Prancūzų Aukštųjų Komisarų kreipimasis į Sovietų Generolą Tchomikov, siūlant visuotinius laisvus rinkimus praversti visoje Vokietijoje ir b/ Rytų Vokietijos ir Lenkijos susitarimas /š.m. birželio 8d./ sienų reikalui. Rytų Vokietija/komunistinė/ pripažįsta dabartines Lenkijos Vakarų sienas ligi Oderio ir Neissos. Tai įdomus reiškinys vokiečių gyvenime.

Mums įdomesnis yra a/ punktas, būtent - Vakariečių naujas bandymas priversti Sovietų Rusiją pasisakyti Vokietijos klausimu. Vakariečiai Vokietijos vienovės reikalui mano, jog ta vienovė galėtų įvykti, jei: 1/ būtų laisvai rinkta visai Vokietijai Vyriausybė, 2/ būtų laisvas žmonių gyvenimas - judėjimas viduje apdraustas nuo areštų, būtų draugijų ir susimų laisvė, žedžio spaudos ir radio laisvė visoje Vokietijoje, 3/ laisvas visoms plitinėms partijoms veikimas, 4/ teismo organų laisvė; 5/ būtų uždrausta visoje Vokietijoje slapta politinė policija ir policijos jėgos einančios karinių pajėgų pareigas, 6/ būtų garantuota Vokietijos ekonominė vienovė ir 7/ būtų gražinta Vokietijai visos pramonės įmonės, kurias svetimos valstybės buvo perėmusios savo nuosavybėn ar kontrolėn po 1945m. gegužės 8d. ir 8/ kad būtų įkurta Keturių Didžiųjų Kontrolės Komisija, prižiūrinti Vokiečių Vyriausybės veikimą. Tai gal paskutinis Vakariečių bandymas susitarti su Sovietais.

Trygve Lie kelionė Maskvon, Jungtinių Tautų Generalinis Sekretorius pasimatęs su Vakariečių Vyriausybės galvoniis ir Maskvoje su Stalinu sugrižo į New Yorką. Jis grįžęs pareiškė, kad "Rytai ir Vakarai nori taikos". Abejotina, kad Trygve Lie pavyktų įgyvendinti savo taikos planą, nes vakariačiai jau dabar nori turėti konkrečių įrodymų, o ne žodžių, kad Sovietų Rusija nori Taikos...

Europos Tarybos posėdžiai. Europos Tarybos Parlamento posėdžiai prasidės š.m. rugpiučio 7d. Strasburge. Jame tedalyvauja tik Europos Tarybos Statutą pasirašusių Dvylikos Valstybių delegatai -parlamentarai. Šis seimas ligi šiol dar nepriėmė nė vieno Europos krašto, atsotovo. esančio už geležinės uždangos.

Pážanga yra tik ta, kad šis seimas pats jau galės laisvai savo darbotvarkę nusistatyti. Ligi šiol jė dienvarkė tik tada buvo galutinė, kai Europos Tarybos Ministerių Komitetas ją patvirtindavo...

Amerikiečiai rūpinasi Europos saugumu. JAV Prezidentas Trumanas pasiūlė Kongresui, kad 1950-1951m. būtų suteikta 1.225,5 milijonai dolerių Europai kariškai paremti.

J-A.V kariuomenės Štalo viršininkas Generolas Bradley š.m. birželio 9d. JAV Senato Kreditų Komisijoje pareiškė, kad JAV karp pajegos tik 1951m. liepos mėn. tebus pasirengusios kariauti. Karui kilus, Jis pridūrė, Sovietų Rusija atakuotų Europoje ir Tolinuose Rytuose.

IVAIRIOS ŽINIOS.

Į JAV atbėgęs sovietų Inž. Victor Martinuk pareiškė, jog sovietai ruošiasi karui ir Aliaskos, Pabaltijo ir Švedijos pakraščiuose yra įtaise raketų šaudymo lizdus.

Iš kitos pusės Amerikoje leidžiamas žurnalas "Dienos" 1950.4 rašo, kad karas teprasidės už 10 metų, nes Stalinas "šaltu karu" pasiryžęs dar daug laimėti. "Pravdos" pranešimu, komunistų visame pasaulyje esą 17 milijonų.

Čekoslovakija panaikino savo pasiuntinybę prie Šv. Sosto. Tai jau paskutinė satelitinė valstybė, kuri nūtraukė santykius su Vatikanu.

Ginkluotų Pajėgų paradas įvyko Chikagoje. Jame dalyvavo ir lietuviai, vadovaujami Chikagos Amerikos Lietuvių Tarybos.

Laukiama Genocido sutarties ratifikavimo Amerikoje. Šiuo klausimu yra išleistas veikalas 555puslapių, kuriame telpa ir Lietuvių Informacijos Centro Direktorius Jurgelos parodymai. Lietuviai susirūpinę tos sutarties praktiška galia.

Francūzų katalikų laikraštyje "LA CROIX" nuo gegužės 17d.-22 ejo serija straipsnių apie "Bažnyčios padėtį Lietuvoje". Šionis dienomis bus išleista brošiūra, kurioje tilps visi šitie straipsniai.

Amerikiečių mėnesinis biuletėnis "Labor Review" duoda palyginimą ryšium su darbininkų gaunamu uždarbiu įvairiose šalyse. JAV darbininkas už duonos svarą dirba 6 minutes, Anglijoje -5 minutes, Prancūzijoje 10 minučių, o SSSR darbininkas turi dirbti 19 minučių.

Už mėsos svara SSSR darbininkas turi dirbti 3 val. 10 min.; JAV 30 min. Anglijoje 50 min., Prancūzijoje 1 val. 40 min.

BALTAI dalyvauja "EUROPOS SAJUDŽIO" posėdžiuose.

Š./m. gegužės 8d. Paryžiuje įvyko Mac Millan pirmininkaujamos "Centro ir Rytų Europos Kraštų Sekcijos" veikiančios prie "Europos Sąjudžio" posėdis. Lietuviai, Latviai ir Estai pirmakart jame dalyvavo. Iš lietuvių dalyvavo - Dr. S. Bačkis ir Prof. J. Baltrušaitis, iš Estų prof. Aspel ir Latvių - p. Berends.

Š. m. birželio 9d. įvyko pirmasis Paryžiuje tos sekcijos skyriaus priėmimas spaudai. Trumpą žodį tarė Sekcijos Vice-pirmininkas Senatorius PÉZET ir Paryžiaus poskyrio Pirmininkas p. AUER. / buvęs Vengrų Ministeris Paryžiuje/. Lietuviai, Estai ir Latviai aukščiau išvardinti, ir žurnalistai p. p. Gedgaudas ir Paern puu dalyvavo šiame priėmime.

Š. m. birželio 13d. Paryžiuje įvyks pirmas Paryžiaus minėtos sekcijos posėdis, skirtas parengti atitinkamiems raportams, kurie bus pateikti Strasburge Europos Tarybos organams. Baltai pakviesti dalyvauti.

Prancūzai sukaktuvininkai Lietuvos informacijos darbe.

Tarp kitų prancūzų Lietuvos bičiulių tenka tuo tarpu paminėti ypačiai du, kurie nuo 1925 metų savo knygomis, straipsniais kalba apie Lietuvą. Šie sukaktuvininkai yra publicistas H. de Chambon "Revue Parle - mentaire" Direktorius ir J. Maucière - rašytojas.

J. MAUCLÈRE turėdamas interview su "Gintosios Šalies" redaktorium į klausimą "Koks svarbiausias uždavinys yra reikalingas lietuviams atlikti" - Atsakė:

"Aukščiausias ir švenčiausias uždavinys yra išlaikyti savo gimtosios kalbos gyvybę. Tai būtina pavergtųjų pareiga"

Š./m. birželio 6-10d. įvyko PASAULINIO MOTINŲ JUDEJIMO KONGRESAS M.M.M./, kuriame lietuvės motinas atstovavo Dr. Karvelienė, kuri Kongrese padarė pranešimą apie "Lietuvės Motinos Padėtį"; ir Ponia Galdikienė. Taip pat delegačių skaičiuje dalyvavo ir p. O. Bačkienė.

Informacinė medžiaga apie Lietuvą. Š./m. birželio mėn. pradžioje Paryžiuje yra išleistas specialus leidinys prancūzų kalba Lietuvos Tragedijos dešimtmečiui priminti. Šis leidinys "Questions Lithuanienes, Documentation et Matériaux, Fascicule Nr. 33" yra skiriamas netik Prancūzijai, bet siuntinėjamas į visus pasaulio kraštus, kaip dokumentacinė medžiaga.

- IO -

Apskritai, informacinės medžiagos reikalu galima kreiptis į Lietuvos Pasiuntinybes, konsulatus, VLIKo Informacinę Tarnybą ir LAIC-ą.

Prancūzijoje informacinės literatūros apie Lietuvą, reikalui esant, galima gauti iš Dr. Bačkio, 5, rue de Messine, Paris/8/

Emigracija. IRO veikimas dar pratęsiamas iki 1951 metų balandžio 1d., bet tarnautojų skaičius šių metų bėgyje bus sumažintas pusiau. Emigracinės bylos esančios eigoje bus tęsiamos toliau.

Iš Prancūzijos ligi 1950m. gegužės 31d. yra išvykę į kitus kraštus 383 žmonės. Dabar užvedus emigracinę bylą tektų laukti eilės į JAV, nemažiau kaip trejus metus.

Į šį reikalą ypačiai atkreipiame dėmesį mūsų legionierių, nes nepakanka tik gauti afidevitus ar darbo sutartis, bet dar reikia laukti eilės.

Beto, IRO neapmoka kelionėsa/ kurie nėra įsiregistravę į IRO, b/ kurie atvykę su kontraktais ir c/ kurie užsiregistravę, bet tik juridinę globą teturi.

Daugiausia emigruojama į Kanadą, Australiją ir Ameriką /JAV/ į JAV lietuvių metinė kvota yra 191. Tuo būdu tik šis lietuvių skaičius konsulatų pagalba galės patekti į Ameriką. Iš Vokietijos, Austrijos, Italijos važiuojama pagal vykdomąjį DP bilių. Iš tų kraštų į JAV jau yra įvažiavę apie 25 tūkstančius lietuvių.

Tuo tarpu Ausrijoj, Italijoje, Vokietijoje dar yra apie 148 tūks. trentinių iš kurių apie 53.000 tūks. manoma, kad dėl įvairių priežasčių turės pasilikti ir bus įjungiami į tų kraštų ūkį. Lietuvių Vokietijoje dabartinių metų dar priskaitoma apie 10.000, Sveicarijoje apie 87, Belgijoje apie 830 ir Prancūzijoje apie pusantro tūkstančio.

Australija sumažino kvotą pusiau, buvo leidžiama įvažiuoti 100.000, o dabar tik 50.000.

Čili dabar priima 2000, bet tik iš Vokietijos, Austrijos, Italijos.

Lietuvoje visi ūkininkai prievarta suvaromi į kolchozus, o amatininkai į arteles. Nebeleidžiama smulkiausiaam siuvėjui ar batsiuviui individualiai dirbti ir atimama jo išgyti įrankiai.

Bokso garsenybės SSSR yra Nikolojus Koroliovas ir Algirdas Šociakas 21 metų lietuvis. Vilniuje įsteigtas Sporto Kombinas. Jo direktorium paskirtas Vyt. Augustauskas.

Naujasis Tarybų Lietuvos saugumo ministeris yra rusas P. Kapralovas.

Į Australiją emigravusi su savo tėvais lietuvaitė 12 metų ilgdamosi savo krašto nori susirašinėti su tokio pat amžiaus lietuvaitė Prancūzijoje. Jos adresas toks:

V. Valiukevičiutė

C.I.C. Rushworth, Victoria
Australia

I Š L I E T V I Ų G Y V E N I M O

Ministerio SAVICKIO 60 metų sukaktuvės.

Ministeris Jurgis Savickis yra pagarsėjęs, kaip rašytojas ir diplomatas. Jis yra gimęs 1890 m. gegužės 2d. Pagausčiuose, Ariogalos valsčiuje, Raseinių apskr. Aktingai dalyvavo Lietuvos laisvės atgavimo akcijoje. Lietuvai Nepriklausomybę atgavus, jis buvo paskirtas Lietuvos Ministeriu užsienyje ir ėjo tas pareigas ligi 1940 metų.

Dabar jis yra įsikūręs Cap Martin, prie Nicos - Prancūzijoje. Turi labai gražią, turtingą ir retą biblioteką, kurioje praleidžia visą laisvalaikį rašydamas. Tai originalus rašytojas - novelistas, kuris dabar paruošė naują novelių knygą ir diėnorasčio forma parašytą romaną "Žemė dega". Šis paskutinis jau yra verčiamas į vokiečių kalbą.

Ministeris J. Savickis yra vienas "Knygos Mėgėjų Sambūrio" kūrėjų ir narių. Ne tik pats rašė, bet ir globojo lietuvių literatūros perliukus. Dieve Jam padėk, dar ilgus metelius būti Lietuvos reikalų sargyboje ir darbuotis jos labui...

L.Š. Dr-ja šaukia sus-imą 1950 m. birželio 25d., kuriame p. Liutkus yra pažadėjęs skaityti paskaitą apie Jurgio Savickio asmenybę ir darbus.

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto delegacija : Monsg. M. Krupavičius, prof. Brazaitis ir Ministeris Sidzikauskas yra išvykę į ROMĄ.

Dr. Kan. Končiaus, BALFo Pirmininko vizitas Paryžiuje.

Vykdamas į Ženevą, Austriją, Vokietiją lietuvių tremtinių reikalais Kan. Dr. Končius vieną dieną buvo sustojęs Paryžiuje. Stotyje svetį atvykusį sutiko BALFo Igaliotinis Dr. Bačkis, NCWC Delegatas Paryžiuje Mc Closkey, jo padėjėjas p. Sheehan, Lietuvių Šalpos Dr-jos Valdyba ir p.p. Brazauskas ir Zubrys. Taip pat Lietuvių Katalikų Misijos Direktorius Tėvas Pečkys.

Paryžiuje Kan. J. B. Končius, kartu su Dr. Bačkiu, aplankė IRO Generalini Delegatą, JAV Ambasados Vizų Skyriaus Vedėją ir CARE Organizacijos Centrą.

Kan. Dr. Končius aptaręs svarbesnius mūsų emigracijos ir šiaip reikalus su aukščiau paminėtais asmenimis ir susipažinęs su lietuvių padėtimi Prancūzijoje išvyko į Ženevą.

Minint Lietuvos tragedijos dešimtmetį, 11 birželio Tėvas Pečkys atlaikė iškilmingas pamaldas su atitinkamu pamokslu. P-lė Slepetytė gražiai pagiedojo solo, o p. Užpolevičius pagrojo smuiku.

Tėvas LIUIMA š/m. birželio 2d. apgynė disertaciją "Les Sources du Traité de l'Amour de Dieu de Saint François de Sales" ir gavo Daktaro laipsnį.

Lietuvių autorių knygos prancūzų kalba,

1950m. gegužės 9d. Hotel George V įvyko Tarptautinis visų kraštų rašytojų knygų pardavimas, kurį suruošė "France-Univers" organizacija. Dalyvavo 24 valstybės, jų tarpe ir Lietuva. Kiekvienos valstybės knygų kampelį globojo Ambasadų arba Pasiuntinybių Patarėjai. Lietuvos kampelį globojo Dr. Bačkis, einąs Lietuvos Atstovo pareigas.

Pardavimui buvo išstatyti visi Milašiaus, Baltrušaičio, Dundulio veikalai. Kampelis buvo papuoštas iliustruotais lietuviškais leidiniais.

Bostone įvykęs Lietuvių Rašytojų Dr-jos susirinkimas išsirinmo Valdybą į kurią įeina: J. Aistis, J. Tysliava, St. Santvaras, B. Brazdžionis ir F. Kirša. Valdybos pirmininku išrinktas J. Aistis.

C.A.R.E. Organizacija. Prancūzijoje.

CARE pakietai yra gaunami dėka BALFO, kuris įeina į CARE organizaciją. Kanauninkas Končius BALFO Centro Valdybos Pirmininkas yra vienas CARE organizacijos direktorių.

CARE pakietai išrašomi asmenims, kurie reikalingiausi paramos; iš Surplus yra dar CARE atsargos paliktos nelaimės dienos. Šie pakietai yra paskirstyti visoje Prancūzijoje, kur tik yra lietuvių sambūriai ar L.S. Dr-jos skyriai. Tokių pakietų buvo pasiūsta Lietuvių Dr-jai Strasburge, Mulhouse, Villerupt, Caen po 20 pakietų /Holiday ir Thrift kategorijų/.

Iš sekancios SURPLUS dalies, kuri bus gauta Prancūzijoje - bus taip pat atsargos sudarytos ir daugumoje bus pasiūsta į departamentus, kur siuntos dar nebuvo siuntos, būtent: Nord, Pas de Calais, Seine Inferieure ir Moselle departamentus. Lietuviai yra paprašyti išsirinkti savo reikalams komisijas ar komitetus. Ligi šiol jie gaudavo individualiai CARE pakietus.

L I E T U V I Ų Š A L P O S D R - J O S
K R O N I K A

Iš Lietuvių Studentų Sekcijos veiklos.

Studentų Sekcija veikia ir toliau, kiek tik sąlygos ir Paryžiaus gyvenimo aplinkybės leidžia. Artėja mokslo metų pabaiga Paryžiaus Universitete bei Aukštesnėse mokyklose - prasideda egzaminų sesijos.

Studentų Sekcija 1949/50 mokslo metais sušaukė septynius visuotinius lietuvių studentų susirinkimus, kuriuose buvo nagrinėjami ir sprendžiami aktualiausi klausimai bei reikalai ir skaitomos paskaitos. Skaityta: Tėvo J. Kubiliaus - "Nietsche, Tėvo K. Pečkio - "Meilė ir garbė", p. Dulevičiaus - "Lietuvos žemės reforma", žurn. V. Gedgaudo - "Politinės apžvalgos" ir kita. Be vidaus veiklos, buvo

palaikomi ir platūs ryšiai su prancūzais studentais ir užsieniečiais, visur stengiantis tinkamai reprezentuoti lietuvių studento vardą.

Pabaltiečių Studentų Komitetas. Pabaltiečių Studentų Komiteto Valdyba palaiko artimą ryšį estų, latvių ir lietuvių studentų tarpe, siekdama kuo tampriausio bendradarbiavimo. Kas mėnesį susirenkama valdybos posėdžių, aptarti bendrus einamuosius reikalus ir peržvelgti nuveiktus darbus.

Š/m. gegužės 6d. 20 val. Y.M.C.A patalpose, 13 Av. Poincaré, įvyko bendras pabaltiečių studentų pobūvis. Maloniai praleista drauge kelias valandų, pasiklausyta meninės programos, kurioje pasirodė kiekviena tauta atskirai. Šio mėnesio pabaigoje šaukiamas visuotinis pabaltiečių susirinkimas.

Pabaltiečių Studentų Komiteto valdybą sudaro: A. Venskuskas - pirmininkas, B. Šlepetytė - sekretorius, G. Voločinski /latvis/ ir Ainsaars /estas/ - valdybos nariai.

MOTINOS DIENA.

L.Š. Dr-jos suruošė motinos šventę gegužės 7d., nors kitais metais ji buvo švenčiama kartu su prancūzais t.y. pirmą birželio sekmadienį. Į šventės prezidiumą buvo pakviestos: p.p. Galdikienė, Girdžienė, Statkienė ir Skirkienė.

BALFO Igaliojimo ir Dr-jos vardu buvo įteikta piniginė dovana p. Ežerskienei tik ką susilaukusiai sūnelio.

Meninėje programoje dalyvavo p-lė A. Šlepetytė, p. Giržienė, p. Deltuva ir p. Kazakevičius. Akompaniavo p. Užpolevičius.

Mažieji gražiai nuteikė savo mamytės jų paruoštom dainelėm, deklamacijomis ir muzika...

BALTŲ ARBATĖLĖ. š/š gegužės 21d. L.Š. Dr-jos iniciatyva buvo suruošta Baltų arbatėlė. Joje dalyvavo 240 asmenų - lietuvių, latvių ir estų. Programoje dalyvavo visų trijų kraštų meninės pajėgos.

L.Š. Ir-jos MULHOUSE skyrius š/m. balandžio mėn. 16 d. perrinko skyriaus Valdybą, kurią dabar sudaro: pirmininkas - Inž. Stašaitis Juozas, sekr. - p. Valiukaitis Algirdas, išd. - p. Prišmantas Antanas, valdybos narys - p. Dumarkas Juozas.

Revizijos Komisiją sudaro: pirmin. - Grybauskas Vytautas, nariai p. Valiukaitienė Birutė ir gyd. Pragulbickas Silvestras.

Pirmininko Inž. Stašaičio rūpesčiu yra pažadėta to skyriaus rajone darbo keletai legionierių baigusią tarnybą. Kreptis šiuo adresu: Mr. Inž. Stašaitis 12, rue Papin, Mulhouse /Ht. Rhin/

L.Š. Dr-jos CAEN skyrius p. Ž. Kolbos vadovaujamas pasiūlė jų gyvenamoje vietovėje parūpinti lauką - sėdo kampelį, norintiems bei didelių išlaidų praleisti atostogas. Norintieji gali kreiptis į tam reikalui išrinktą komisiją, kurią sudaro: p. Spiridavičienė, p.p. Gravelis ir Pukteris.

ROUEN L.Š. Dr-jos Komisija sudaro: p. Ona Gečaitė - Péruche, p. Mačiulskis ir Navickas. Pirmininkauja -- Ona Gečaitė - Péruche.

- 14 -

Lietuvių Šalpos Dr-ja, kaip lietuviška organizacija, principe Valdybos nutarimu stengsis įsijungti į Pasaulio Lietuvių Bendruomenę.

L.Š.Dr-ja įsikūrimo premijų reikalui yra išsiuntinėjusi aplinkraščių visiems lietuviams. Ryšium su tuo turėdami kokių neiškumų kreipkitės į Dr-jos Centrą. Primename, kad prašymai turi būt paduoti iki birželio 30d. Be to, premiją 3.372 fr. galės gauti kiekvienas šeimos narys.

L.Š.Dr-jos Valdyba praneša, kad maistas turimas atsargoje yra duodamas:

a/ligoniams, b/seneliams, c/nelaimės ar bedarbės atveju, d/krikštynų bei vestuvių proga.

Prašome kreiptis pas. Tėvą Pečkį arba į Dr-jos Centrą.

Iš Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus L.Š.Dr-ja yra gavusi šiek tiek naujagimiams kraitelio. Motinos laukiančios kūdikio prašomos kreiptis Dr-jos Pirmininkės O. Bačkienės adresu.

Mūsų menininkai, L.Š.Dr-jos nariai KURAUŠKAS ir VESELAUSKAS buvo gavę stipendijas pagilinti savo studijas paryžiuje. Po šešių mėnesių grįžo į Freiburgą ir išten emigruos į USA.

Paryžiuje dar lieka du talentingi menininkai: p.Kasiulis ir p.Galdikas, kuris šiuo metu vieši Villefranche, Pietų Prancūzijoje.

Pulkininkas J.Landskoronskis beatostogaudamas savo "Biržuose" - /jo vilos vardas/ vėl sunkiai susirgo. Linkime sveikatos.

Panelė Birutė ŠLEPETYTĖ ir ponas A.Venskus Studentų Sekcijos Pirmininkas susižiedavo. Sėkmės besiruošiant šeimos gyvenimui...

L.Š.Dr-jos narys p.K.Lukošius Chartres Žemės Ūkio parodoje už pavyzdinę traktorius valdymą gavo diplomą ir premiją pinigine 5000fr. sumoje. Sveikiname lietuvi garbingai atstovaujanti savo tautiečius.

Paryžiaus lietuviai, kurie Šv.Metų proga aplankė Romą yra šie: P-lė Pocyte Pranė, p-lė Andrijauskaitė E., P-lė Matišaitytė, p.Vaitauskas ir p.Sirtautas.

200200

P A S K U T I N I S S U S I R I N K I M A S P R I E Š
A T O S T O G A S

Lietuvių Šalpos Draugijos sus-mas įvyks š/m. birželio 25d.

15 val.30min. 184, Bld.St.Germain, Paris/7/

Visi lietuviai prašomi dalyvauti.

Lietuvių GEGUŽYNĖ įvyks liepos 2d. Susijusius su ja reikalus aptarsim susirinkime.

Gaunantieji BIULETENĮ, kurie galite, prašom, atsilyginti
L.Š.Dr-jai 25 fr.

L.Š.Dr-jos Valdyba.

Imprimé comme Manuscrit périodique
par l'ASSOCIATION LITUANIENNE de
BIENFAISANCE en FRANCE,
5, rue de Messine, 5
PARIS /8/

002905